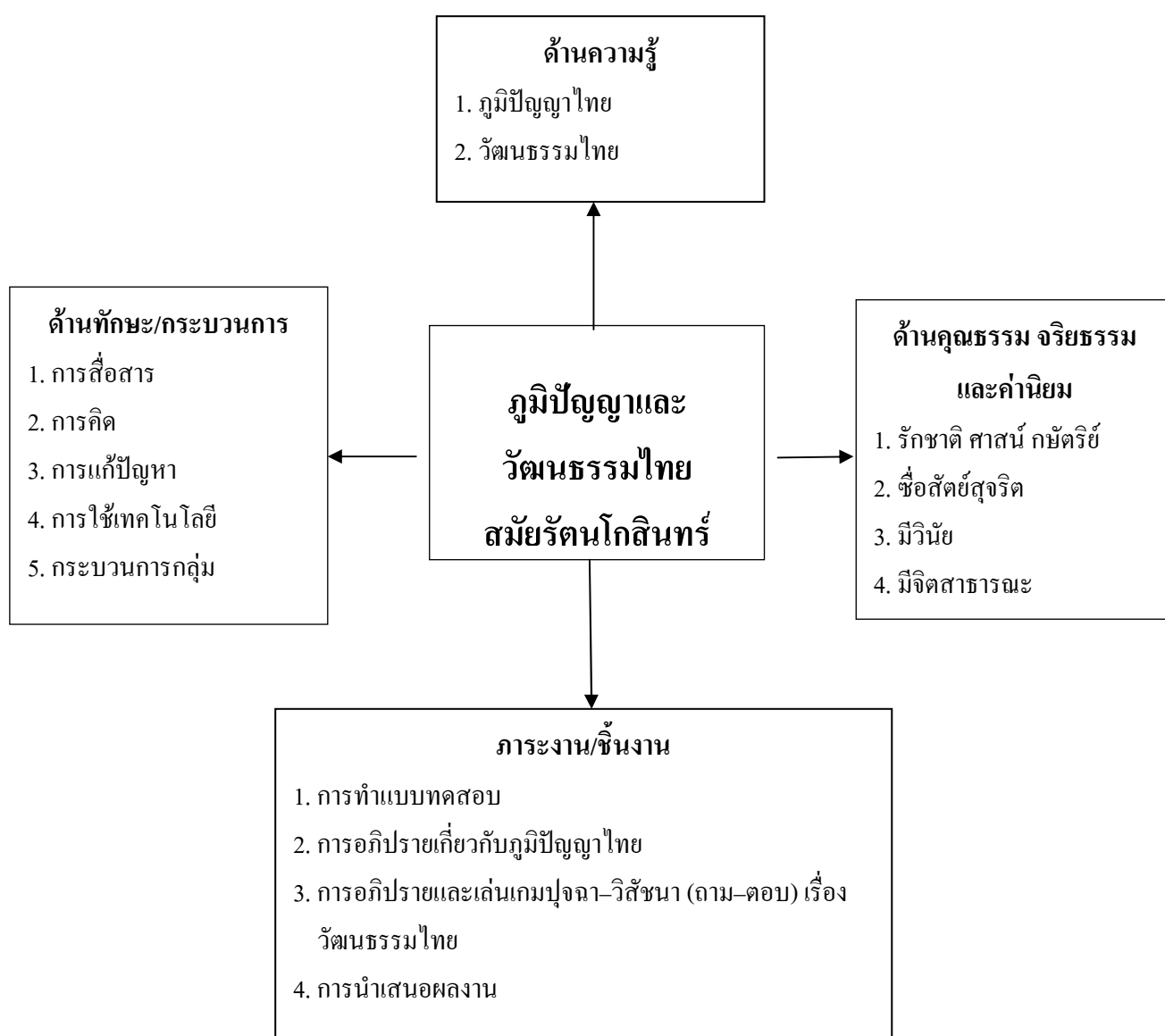

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยรัตนโกสินทร์

เวลา 4 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยรัตนโกสินทร์

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดขั้นปี • วิเคราะห์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ และอิทธิพลต่อการพัฒนาชาติไทย (ส 4.3 ม. 3/3)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งที่สร้างความภูมิใจในชนชาติและวัฒนธรรมของตนเองเราจึงต้องตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทย และไม่หลงใหลวัฒนธรรมต่างชาติมากเกินไปจนลืมรากฐานเดิมของตน	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยมีความสำคัญต่อคนไทยอย่างไร
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... 1. คำสำคัญ ได้แก่ สักวา กลบท ลายน้ำทอง ปางห้ามสมุทร 2. ภูมิปัญญา หมายถึง องค์ความรู้ความสามารถ และทักษะอันเกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้ เลือกสรรปรุงแต่งพัฒนาและถ่ายทอดสืบกันมาเพื่อใช้แก้ไขปัญหาและพัฒนาชีวิตของคนในสังคมให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและเหมาะสมกับยุคสมัย ภูมิปัญญาไทยมีลักษณะเป็นองค์รวมและมีคุณค่าสำคัญ เกิดขึ้นในวิถีไทย ซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น อาจเป็นที่มาขององค์ความรู้อีกงานชิ้นใหม่ที่จะช่วยการเรียนรู้ แก้ปัญหาจัดการและปรับตัวในการดำเนินวิถีชีวิตของคนไทย ภูมิปัญญาไทยมีความชัดเจนหลายด้าน คือ ด้านเกษตรกรรม ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม ด้าน	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... 1. สืบค้นข้อมูลและอภิปรายเกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ 2. สืบค้นข้อมูลและอภิปรายเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย 3. เล่นเกมปจฺฉา-วิธัชนา เรื่อง วัฒนธรรมไทย

<p>การแพทย์ ด้านการจัดการทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านกองทุนและ ธุรกิจชุมชน ด้านศิลปกรรม ด้านภาษาและ วรรณกรรม ด้านปรัชญา ด้านโภชนาการ การ นำภูมิปัญญาไทยมาแก้ไขปัญหาประเทศ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวผ่าน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เช่น โครงการด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ โครงการ ด้านการเกษตร โครงการด้านสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยของสมเด็จพระ นางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ผ่านมูลนิธิศูนย์ ศิลปาชีพ และการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย</p> <p>3. พัฒนาการของวัฒนธรรมไทยในยุค สมัยต่าง ๆ ทั้งในด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี วรรณกรรม ทัศนศิลป์ ด้านดนตรี และนาฏศิลป์ได้สะท้อนให้เห็นถึงสภาพ สังคมและบ้านเมืองในแต่ละช่วงเวลาได้เป็น อย่างดีไม่ว่าจะเป็นช่วงการฟื้นฟูวัฒนธรรม ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ภายหลังการ เสียกรุงอยุธยาครั้งที่ 2 ทำให้วัฒนธรรมไทย ในสมัยนั้นสืบทอดแบบแผนมาจากสมัย อยุธยา ต่อมาเมื่อเข้าสู่การปรับปรุงประเทศ ให้ทันสมัยเพื่อรับมือกับมหาอำนาจชาติ ตะวันตกในช่วงรัชกาลที่ 4 ถึงรัชกาลที่ 6 ทำ ให้อิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกเริ่มเข้ามา ผสมผสานกับวัฒนธรรมไทยและมีการ ปรับปรุงพัฒนาจนกลายเป็นเอกลักษณ์ของ ไทยที่มีการสืบทอดต่อมาจนถึงปัจจุบัน</p>	
---	--

ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 อภิปรายเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย 1.2 อภิปรายและเล่นเกมปุจฉา-วิสัชนา (ถาม-ตอบ) เรื่อง วัฒนธรรมไทย	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้	
2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) การทดสอบ 2) การตอบคำถาม 3) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 4) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 5) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบบันทึกคำถาม-คำตอบ 3) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 4) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 5) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ
3. สิ่งที่ต้องประเมิน 3.1 ความสามารถ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกรักของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง 3.2 สมรรถนะสำคัญ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี 3.3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ	
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 ภูมิปัญญาไทย	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 วัฒนธรรมไทย	เวลา 2 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9

ภูมิปัญญาไทย

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ภูมิปัญญาสมัยรัตนโกสินทร์	เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ภูมิปัญญา หมายถึง องค์ความรู้ความสามารถและทักษะอันเกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้ เลือกรองรับปรุงแต่งพัฒนาและถ่ายทอดสืบกันมาเพื่อใช้แก้ไขปัญหาและพัฒนาชีวิตของคนในสังคมให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและเหมาะสมกับยุคสมัย ภูมิปัญญาไทยมีลักษณะเป็นองค์รวมและมีคุณค่าสำคัญเกิดขึ้นในวิถีไทย ซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น อาจเป็นที่มาขององค์ความรู้ที่ออกมาขึ้นใหม่ที่จะช่วยการเรียนรู้ แก้ปัญหาจัดการและปรับตัวในการดำเนินวิถีชีวิตของคนไทย ภูมิปัญญาไทยมีความชัดเจนหลายด้าน คือ ด้านเกษตรกรรม ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม ด้านการแพทย์ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน ด้านศิลปกรรม ด้านภาษาและวรรณกรรม ด้านปรัชญา ด้านโภชนาการ การนำภูมิปัญญาไทยมาใช้แก้ปัญหาประเทศของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวผ่านโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เช่น โครงการด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ โครงการด้านการเกษตร โครงการด้านสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ผ่านมูลนิธิศูนย์ศิลปาชีพ และการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ และอิทธิพลต่อการพัฒนาชาติไทย

(ส 4.3 ม. 3/3)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายความหมายและลักษณะของภูมิปัญญาไทยในด้านต่าง ๆ ได้ถูกต้อง (K)
- อธิบายการนำภูมิปัญญาไทยมาใช้แก้ปัญหาประเทศของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวผ่านโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริได้ถูกต้อง (K)
- อธิบายการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถผ่านมูลนิธิศูนย์ศิลปาชีพได้ถูกต้อง (K)
- เห็นความสำคัญของภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ (A)
- สืบค้น นำเสนอ เผยแพร่ข้อมูล และร่วมอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง ภูมิปัญญา ไทย 3. ตรวจสอบงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

• ภูมิปัญญาไทย

1. ความหมายของภูมิปัญญา
2. การนำภูมิปัญญาไทยมาใช้แก้ไขปัญหประเทศของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวผ่าน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
3. การอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถผ่านมูลนิธิศูนย์ศิลปาชีพ
4. การอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย

6. แนวทางการบูรณาการ

- ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย
- การงานอาชีพ ➡ ทำ PowerPoint สรุปเรื่อง ภูมิปัญญาไทย

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนโดยแจกแบบทดสอบให้นักเรียนทุกคน และให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✕ ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว
3. ครูนำภาพงานหัตถกรรมของศูนย์ศิลปาชีพให้นักเรียนดู แล้วซักถามนักเรียนว่ามีความเกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาไทยอย่างไรบ้าง นักเรียนช่วยกันตอบ จากนั้นครูสรุปความรู้เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับภูมิปัญญาและภูมิปัญญาไทย โดยใช้ข้อมูลจากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 3 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 4 กลุ่ม เพื่อให้แต่ละกลุ่มอภิปรายเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย กลุ่มละ 1 หัวข้อดังนี้

กลุ่มที่ 1 ภูมิปัญญาไทยด้านต่าง ๆ

กลุ่มที่ 2 การนำภูมิปัญญาไทยมาใช้แก้ไขปัญหประเทศของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวผ่านโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

กลุ่มที่ 3 การอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถผ่านมูลนิธิสิริปาชีพ

กลุ่มที่ 4 การอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย

6. ครูให้แต่ละกลุ่มดำเนินการอภิปรายตามหัวข้อที่กำหนด ในขณะที่กลุ่มดำเนินการอภิปราย ครูคอยสังเกตและกระตุ้นให้ทุกคนแสดงความคิดเห็นกันอย่างเต็มที่

7. ครูให้แต่ละกลุ่มสรุปบันทึกผลการอภิปรายลงในแบบบันทึกผลการอภิปราย

8. ครูให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลการอภิปรายต่อที่ประชุมหรือหน้าชั้นเรียน พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้เพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ซักถาม ผู้อภิปรายตอบคำถาม ครูคอยช่วยเหลือให้คำแนะนำ

9. ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

10. ครูสรุปข้อมูลความรู้จากการอภิปราย

11. ครูให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นว่า ประเทศสมาชิกอาเซียนมีภูมิปัญญาด้านใดบ้าง จากนั้นครูสรุปเพิ่มเติม แล้วให้นักเรียนบันทึกผลลงในสมุด

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

12. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 1 เรื่อง การสำรวจหัตถกรรมในท้องถิ่น และให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 3 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

13. ครูให้นักเรียนเขียนคำขวัญการอนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาในสมัยรัตนโกสินทร์ จากนั้นให้แต่ละคนออกมาอ่านคำขวัญผลงานของตนเองให้เพื่อนฟัง

14. ครูและนักเรียนร่วมกันคัดเลือกคำขวัญ 1-3 อันดับ มาติดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

15. ครูแนะนำให้ให้นักเรียนสำรวจในชุมชนของตนเองว่ามีภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทยอะไรบ้าง จากนั้นรวบรวมข้อมูลนำมาจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียนเพื่อเผยแพร่ความรู้

ขั้นที่ 5 สรุป

16. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ภูมิปัญญาไทย โดยให้นักเรียนสรุปในรูปแบบของ PowerPoint

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 8-10 คน สืบค้นข้อมูลเรื่อง ภูมิปัญญาสมัยรัตนโกสินทร์ แล้วนำมาจัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ความรู้

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2. ภาพงานหัตถกรรมของศูนย์ศิลปาชีพ
3. แบบบันทึกผลการอภิปราย
4. ใบงานที่ 1 เรื่อง การสำรวจหัตถกรรมในท้องถิ่น
5. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
6. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____	
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____	
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____	
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____	
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____ / _____ / _____	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10

วัฒนธรรมไทย

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ภูมิปัญญาสมัยรัตนโกสินทร์

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

พัฒนาการของวัฒนธรรมไทยในยุคสมัยต่าง ๆ ทั้งในด้านขนบธรรมเนียมประเพณี วรรณกรรม ทัศนศิลป์ ด้านดนตรีและนาฏศิลป์ ได้สะท้อนให้เห็นถึงสภาพสังคมและบ้านเมืองในแต่ละช่วงเวลาได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นช่วงการฟื้นฟูวัฒนธรรมในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ภายหลังการเสียกรุงอยุธยาครั้งที่ 2 ทำให้วัฒนธรรมไทยในสมัยนั้นสืบทอดแบบแผนมาจากสมัยอยุธยา ต่อมาเมื่อเข้าสู่การปรับปรุงประเทศให้ทันสมัยเพื่อรับมือกับมหาอำนาจชาติตะวันตกในช่วงรัชกาลที่ 4 ถึงรัชกาลที่ 6 ทำให้อิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกเริ่มเข้ามาผสมผสานกับวัฒนธรรมไทยและมีการปรับปรุงพัฒนาจนกลายเป็นเอกลักษณ์ของไทยที่มีการสืบทอดต่อมาจนถึงปัจจุบัน

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ และอิทธิพลต่อการพัฒนาชาติไทย

(ส 4.3 ม. 3/3)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- วิเคราะห์วัฒนธรรมไทยในด้านต่าง ๆ ได้ถูกต้อง (K)
- เห็นความสำคัญของวัฒนธรรมไทย (A)
- สืบค้น นำเสนอ และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่อง วัฒนธรรมไทย (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง วัฒนธรรมไทย 2. ตรวจสอบงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม 3. ทดสอบหลังเรียน	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

• วัฒนธรรมไทย

1. ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี
2. ด้านวรรณกรรม
3. ด้านทัศนศิลป์
4. ด้านดนตรีและนาฏศิลป์

6. แนวทางการบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย
การงานอาชีพ	➡	ศึกษาค้นคว้าความรู้เรื่อง วัฒนธรรมไทย

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนดูภาพพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญแล้วซักถามนักเรียนว่ามีความเกี่ยวข้องกับอะไรบ้าง นักเรียนช่วยกันตอบ จากนั้นครูอธิบายสรุปความรู้เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูอธิบายความหมายและความสำคัญของวัฒนธรรมไทยให้นักเรียนฟัง จากนั้นซักถามความรู้ที่นักเรียนในเรื่องที่อธิบายเพื่อทบทวนความรู้
4. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ช่วยกันตอบคำถาม จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้รับ
5. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 4 กลุ่ม แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาจับสลากเพื่อศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมไทย กลุ่มละ 1 หัวข้อ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี

กลุ่มที่ 2 ด้านวรรณกรรม

กลุ่มที่ 3 ด้านทัศนศิลป์

กลุ่มที่ 4 ด้านดนตรีและนาฏศิลป์

แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาข้อมูลจากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 3 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วอภิปรายและสรุปความรู้ที่ได้รับ จากนั้นส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

6. ครูให้นักเรียนสรุปความรู้ที่ได้จากการศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมไทย ลงในแบบบันทึกความรู้
7. ครูทบทวนความรู้เรื่อง วัฒนธรรมไทย ในด้านต่าง ๆ อย่างกว้าง ๆ ให้นักเรียนฟัง
8. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย เล่นเกมปจฺฉา-วิสัยนา (ถาม-ตอบ) โดยให้แต่ละฝ่ายเขียนคำถามและคำตอบลงในแบบบันทึกคำถาม-คำตอบ จากนั้นผลัดกันถามเพื่อนอีกฝ่ายตามเวลาที่กำหนด ฝ่ายใดถามและตอบได้มากกว่า ฝ่ายนั้นเป็นฝ่ายชนะ
9. ครูให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นว่าการปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยในเรื่องใดบ้างที่ควรนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ จากนั้นครูสรุปเพิ่มเติม แล้วให้นักเรียนบันทึกผลลงในสมุด

9. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

10. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย และแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนรู้ ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 3 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

11. ครูให้นักเรียนรวบรวมภาพเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย จากนั้นนำมาจัดทำเป็นสมุดภาพตกแต่งให้สวยงามแล้วนำไปเผยแพร่ความรู้

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

12. ครูแนะนำให้นักเรียนนำประโยชน์จากการเรียนเรื่อง วัฒนธรรมไทย ไปเผยแพร่ให้ผู้อื่นได้รู้และเข้าใจ

13. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 2 เรื่อง วัฒนธรรมไทย แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 5 สรุป

14. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ โดยสรุปเป็นแผนที่ความคิด

15. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน โดยแจกแบบทดสอบให้นักเรียนทุกคน แล้วให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✕ ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว จากนั้นตรวจให้คะแนน พร้อมเฉลยคำตอบของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมเรื่อง วัฒนธรรมไทย เพิ่มเติมแล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพพระราชพิธีจรดพระนังคัล
2. ใบงานที่ 2 เรื่อง วัฒนธรรมไทย
3. แบบบันทึกความรู้
4. แบบบันทึกคำถาม-คำตอบ
4. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
5. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

